

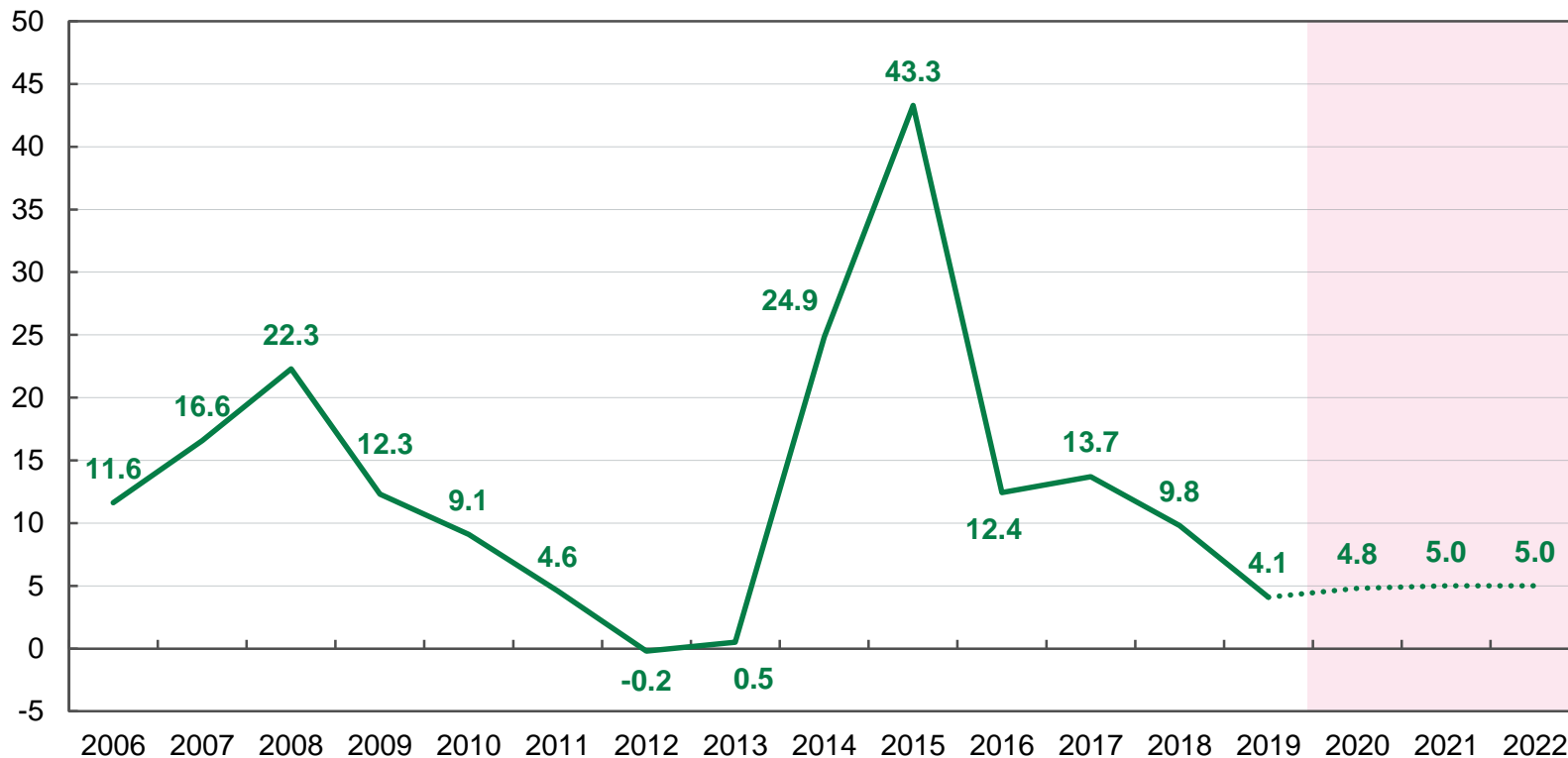
Національний
банк України

Економіка України: від глибокої кризи до стійкого зростання

Дмитро Сологуб
заступник Голови Національного банку
Лютий 2020

НБУ досягнув середньострокової інфляційної цілі $5\% \pm 1$ в.п., яку декларував з 2015 року, завдяки режиму ІТ

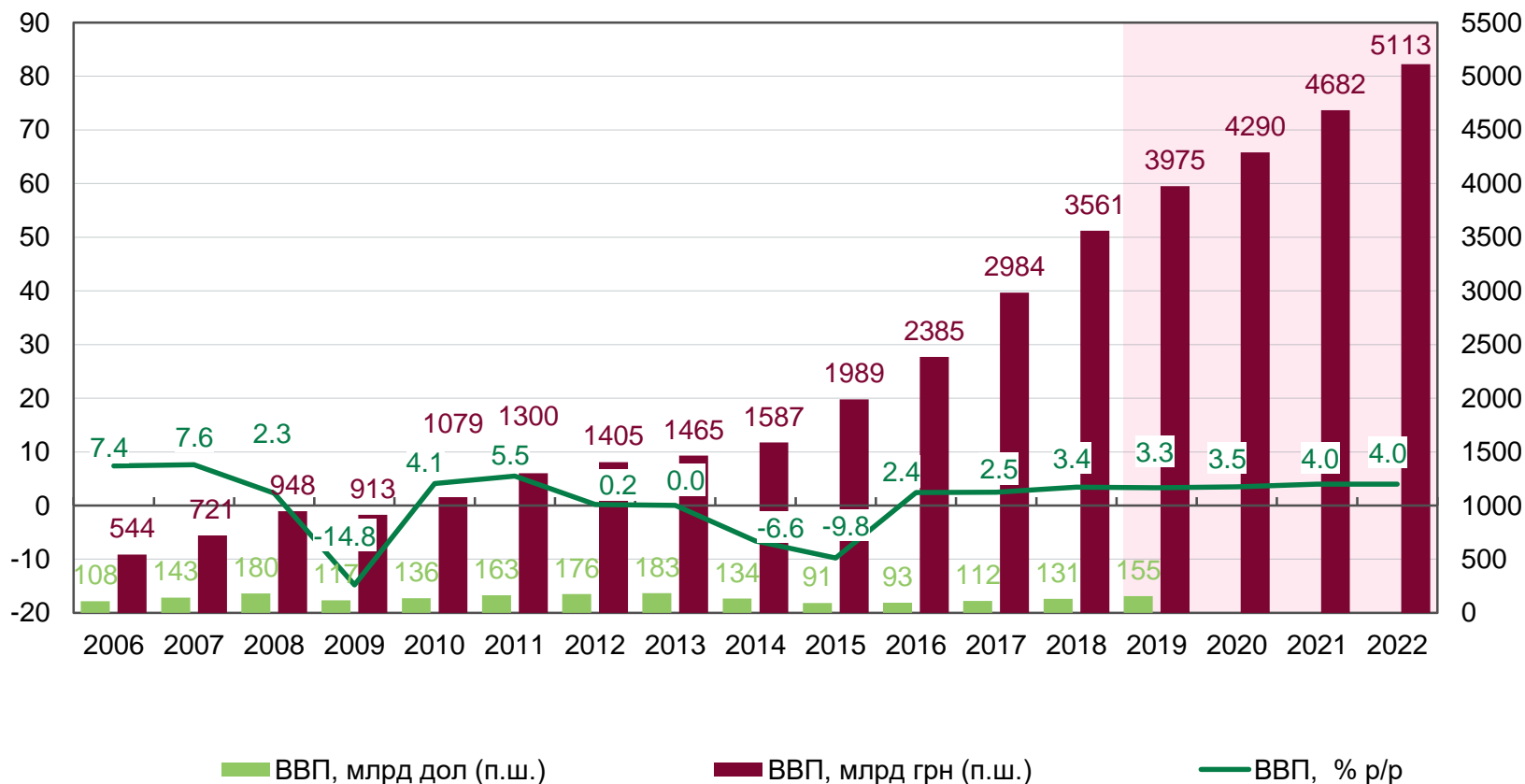
Споживча інфляція, % р/р на кінець періоду

Примітка: рожеве поле відповідає прогнозу НБУ (Інфляційний звіт за січень 2020 року).
Джерело: ДССУ, НБУ.

Економіка України відновлюється після глибокої кризи 2014-2015 років, щорічно зростаючи на 3-4%

Валовий внутрішній продукт

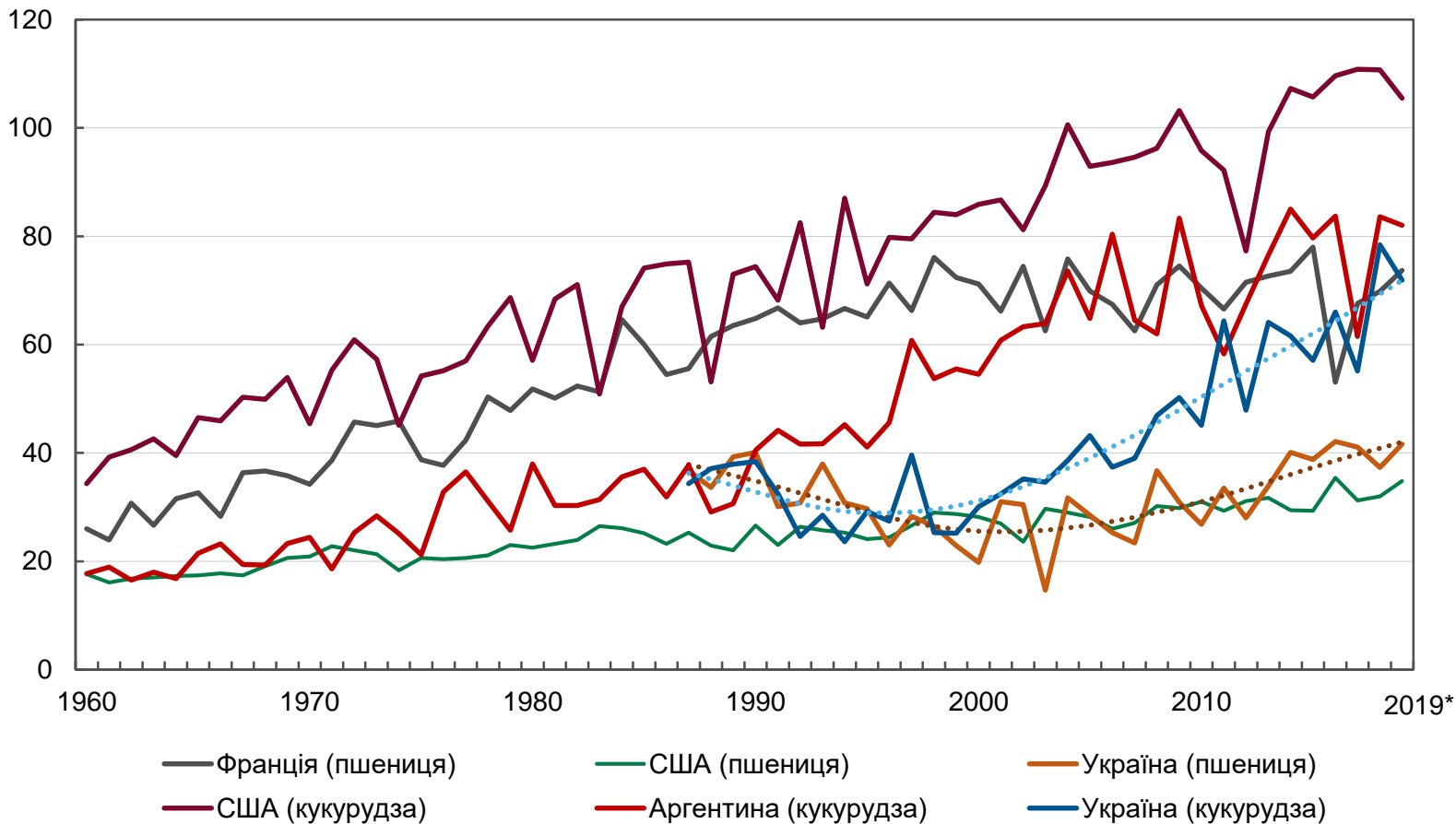

Примітка: рожеве поле відповідає прогнозу НБУ (Інфляційний звіт за січень 2020 року).

Джерело: ДССУ, НБУ.

Продуктивність сільського господарства в Україні зростає, наближаючись до рівня більш розвинених країн

Урожайність зернових в різних країнах світу та Україні, ц/га

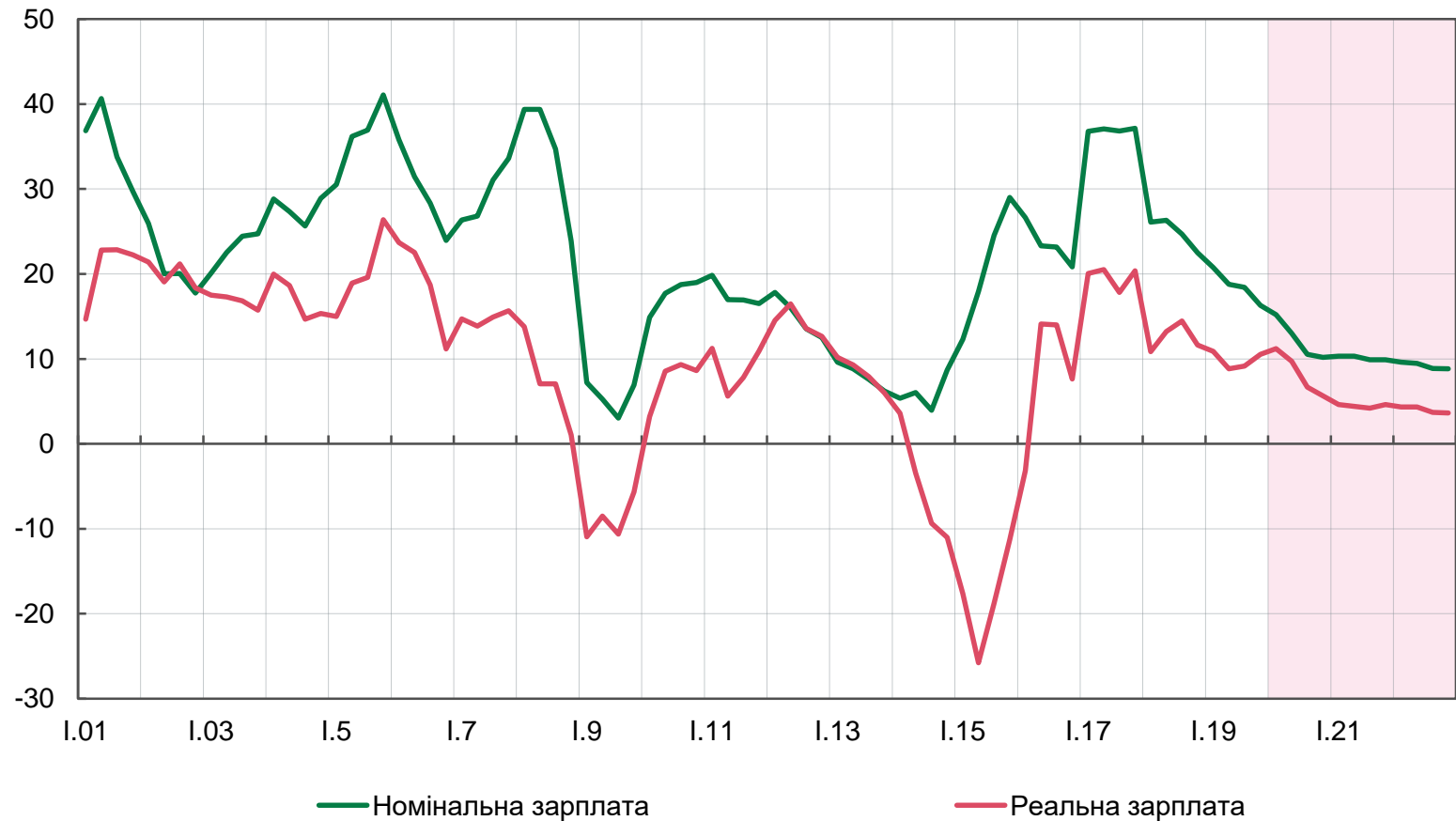
Пунктирні лінії представляють тренд, визначений HP filter

* 2019 для України попередні дані

Джерело: USDA, FAO, ДССУ.

Зарплата в Україні зростає високими темпами під впливом змін у мінімальній з/п, міграції та диспропорцій на ринку праці

Номінальна та реальна зарплата, % р/р

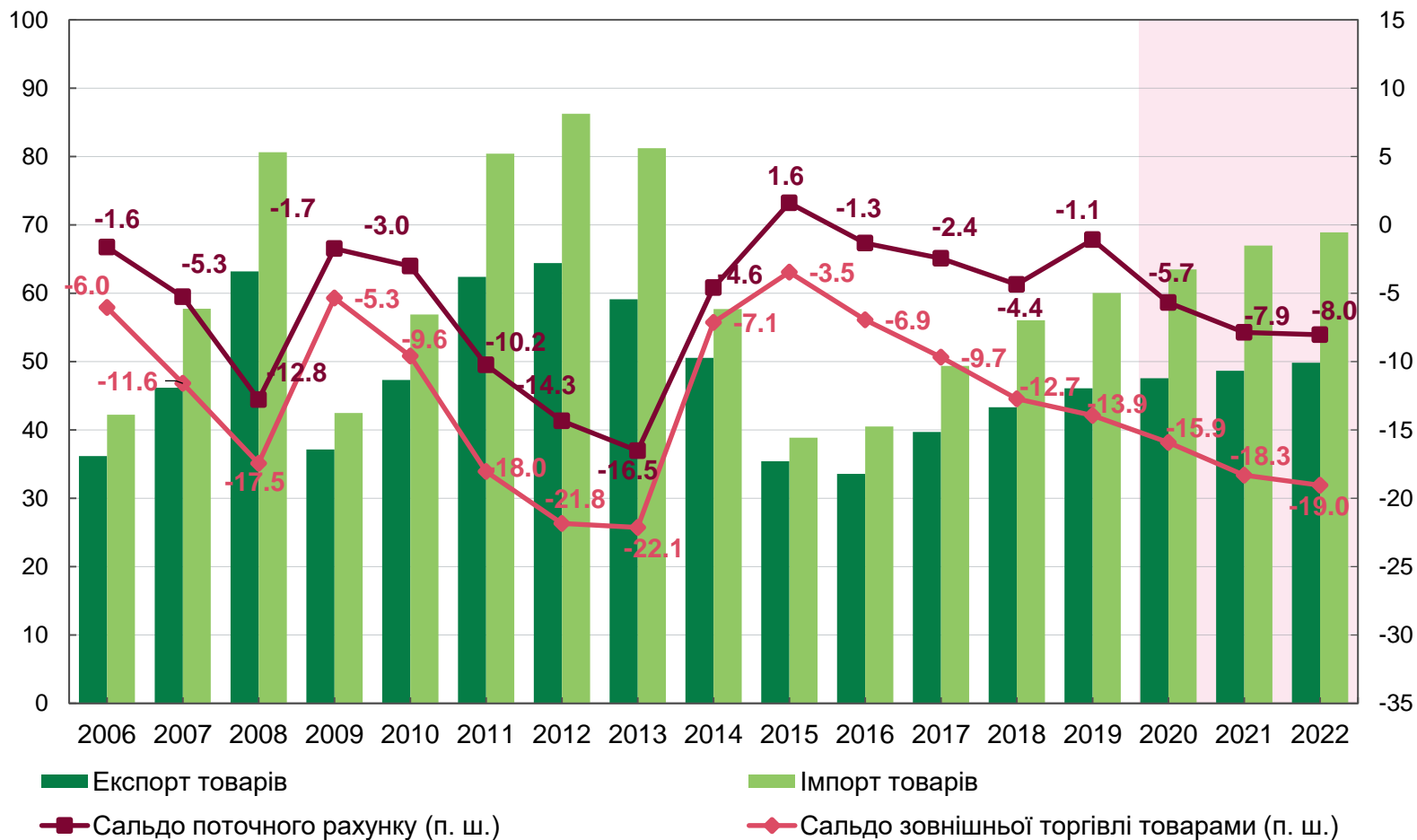

Примітка: рожеве поле відповідає прогнозу НБУ (Інфляційний звіт за січень 2020 року).

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Дефіцит поточного рахунку розширюється в абсолютних вимірах, але залишається в прийнятних межах

Поточний рахунок і торгівля товарами, млрд дол. США

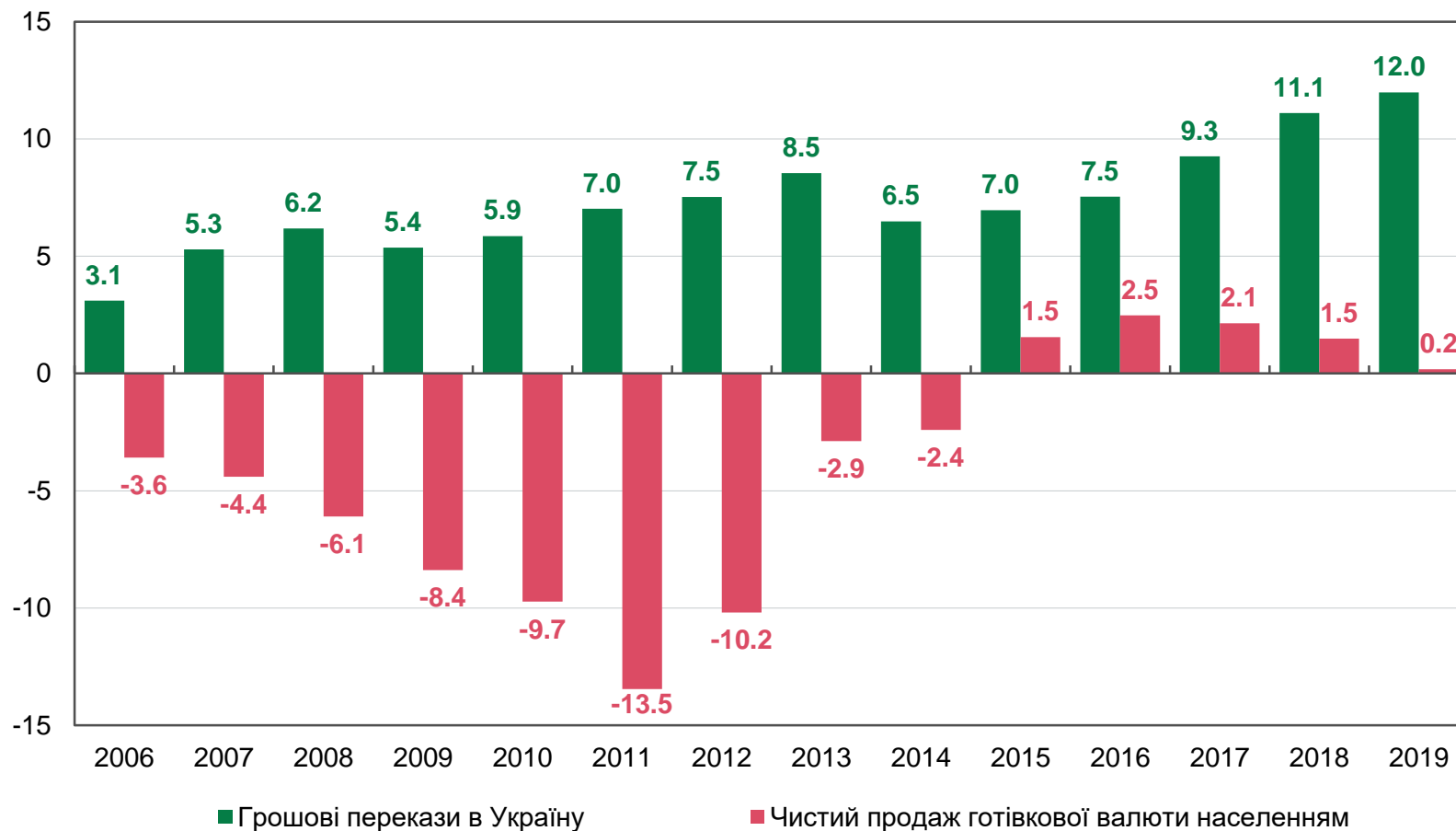

Примітка: рожеве поле відповідає прогнозу НБУ (Інфляційний звіт за січень 2020 року).

Джерело: НБУ.

Грошові перекази – вагоме джерело валютних надходжень

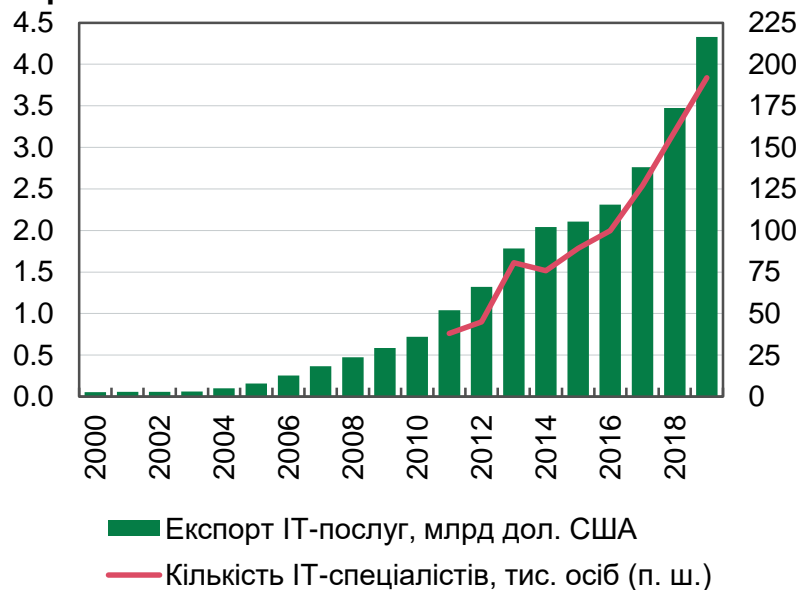
Грошові перекази та продаж валюти населенням, млрд дол. США

Джерело: НБУ.

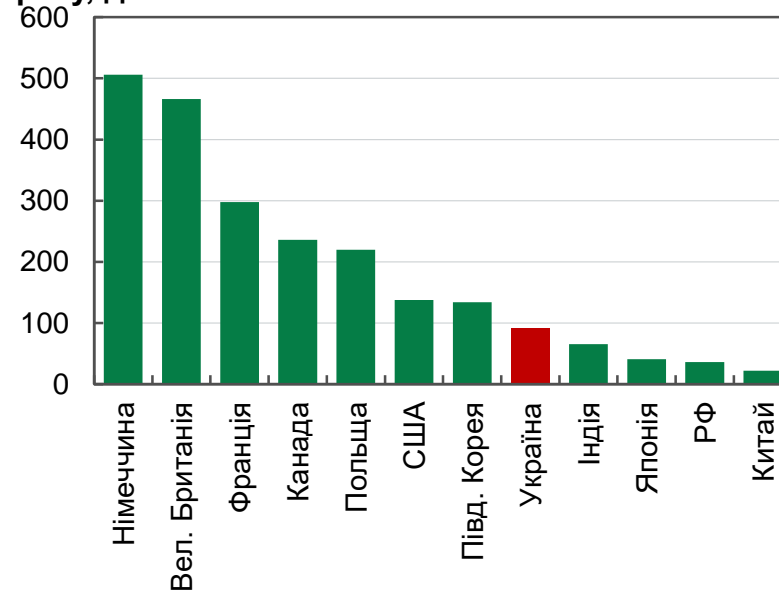
У 2019 році експорт ІТ-послуг сягнув рекордних обсягів та перевищив надходження від транзиту газу

Експорт ІТ-послуг та кількість ІТ-спеціалістів в Україні

Джерело: dou.ua, НБУ.

Експорт ІТ-послуг на одну особу у I півріччі 2019 року, дол. США

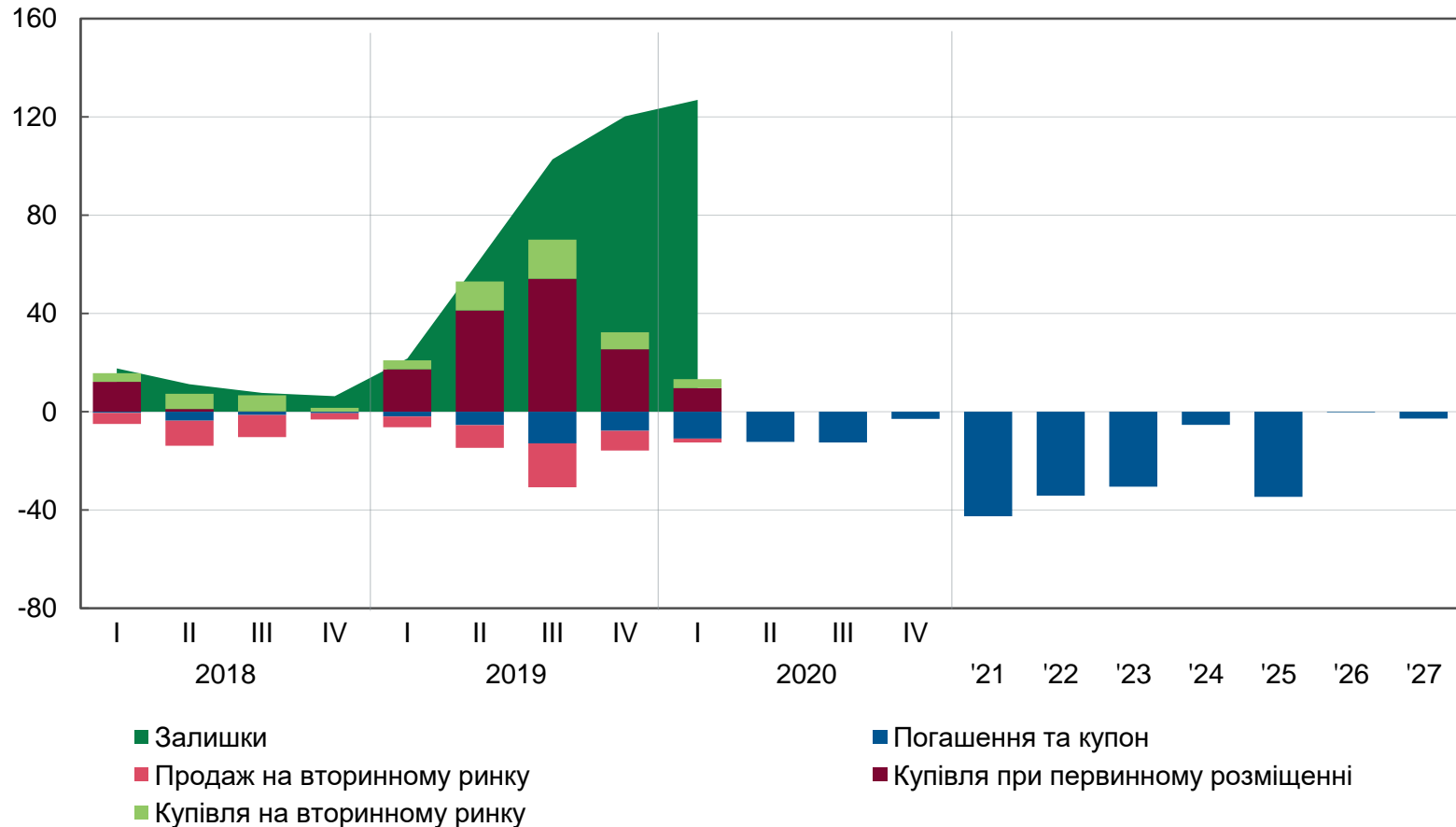

Джерело: ООН, МВФ, розрахунки НБУ.

- Обсяг ІТ послуг у 2019 році – 4.3 млрд дол. США, від транзиту природного газу отримано – 2.8 млрд дол. США
- Середні темпи зростання у 2017 – 2019 роках – більше 23% на рік
- Експорт ІТ послуг становив 6.5% в загальному експорті товарів та послуг та 3.3% ВВП

Полегшення доступу до ринку ОВДП на тлі привабливої дохідності сприяло припливу портфельних інвестицій

Операції нерезидентів та графік погашення ОВДП*, млрд грн

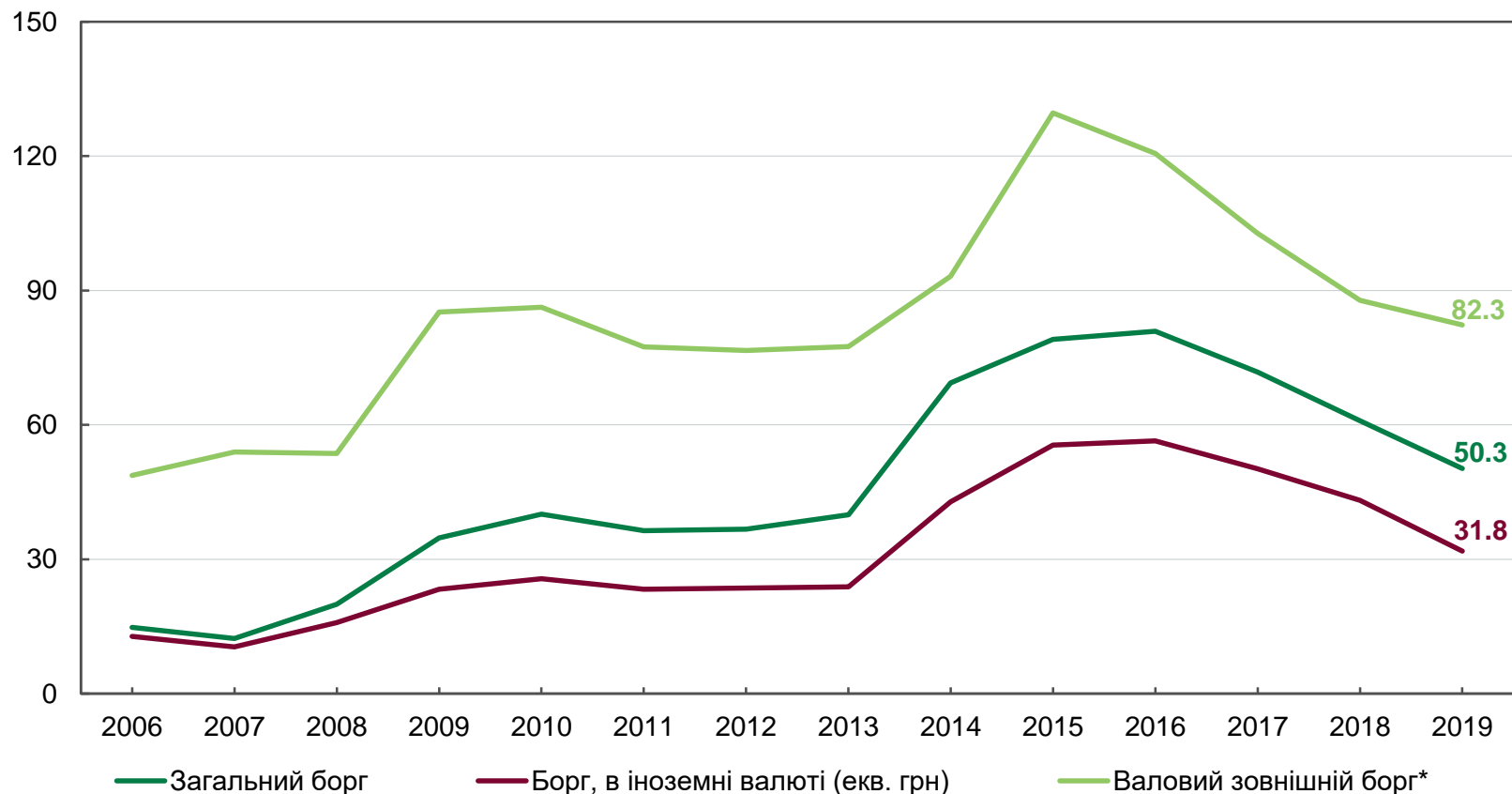

* Станом на 31.01.2020 року.

Джерело: НБУ.

Триває зниження співвідношення боргу до ВВП

Валовий зовнішній борг, державний та гарантований державою борг, % ВВП

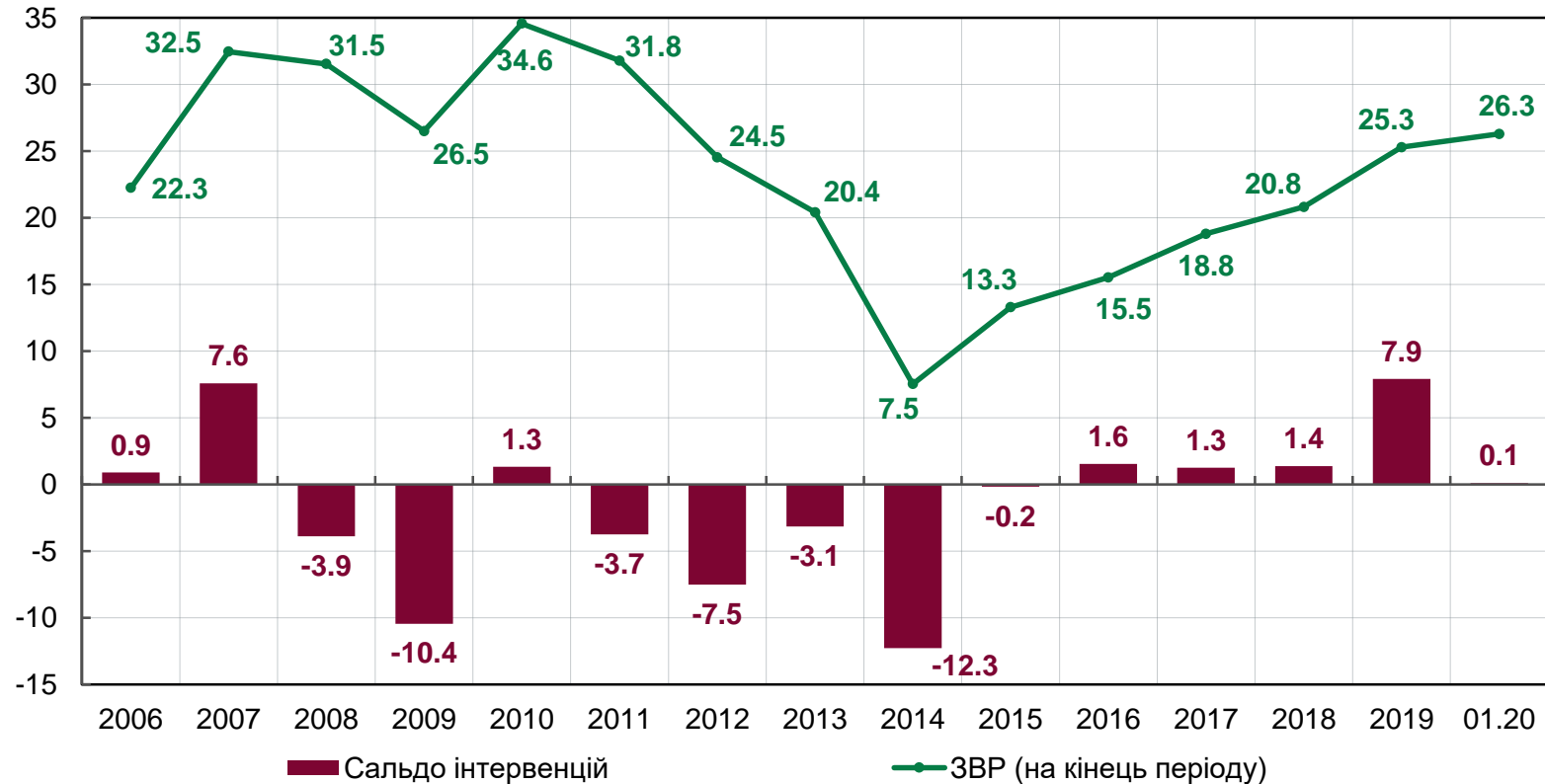

* За 9 місяців 2019 року, ВВП для 2019 року – плинний на кварталній основі.

Джерело: МФУ, ДССУ, НБУ, розрахунки НБУ.

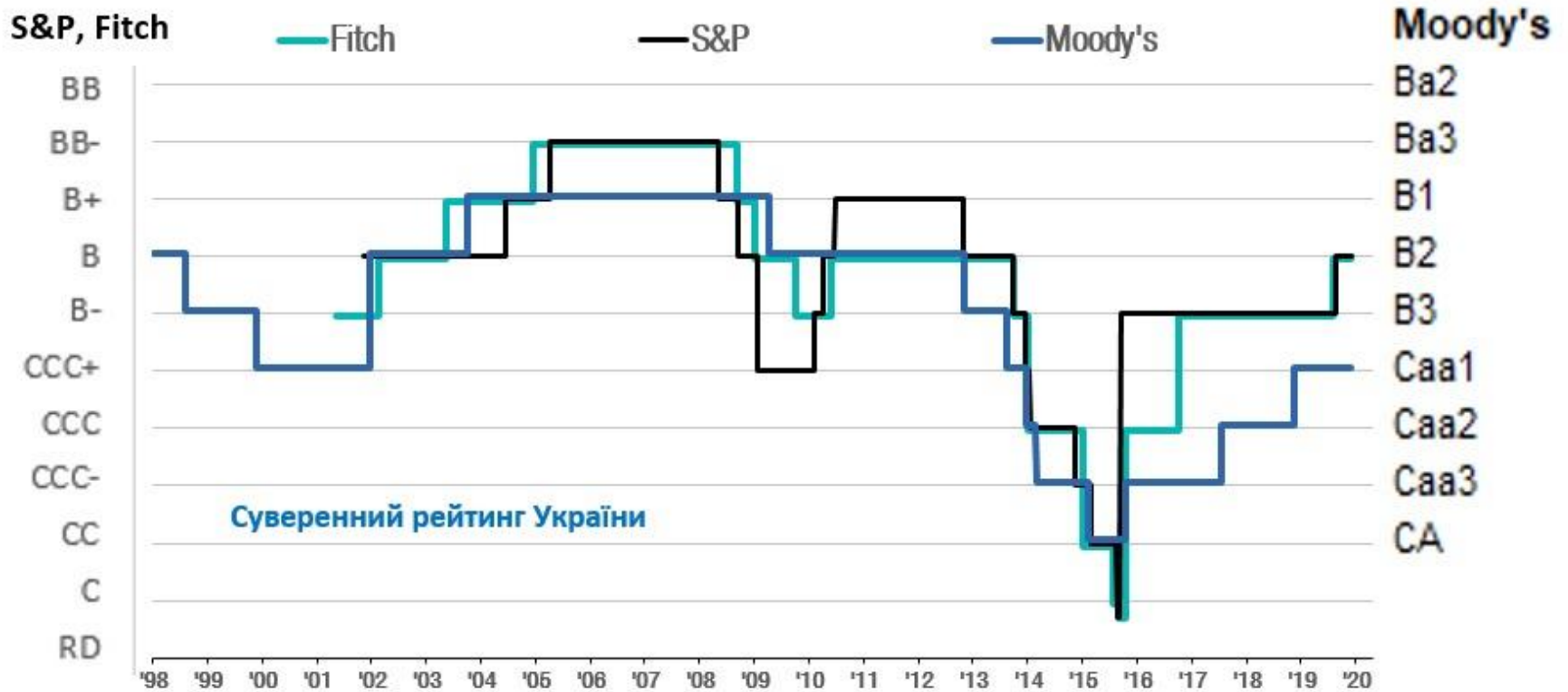
НБУ присутній на валютному ринку, однак валютні інтервенції мають чіткі цілі, серед яких - поповнення резервів

ЗВР та валютні інтервенції НБУ, млрд дол. США

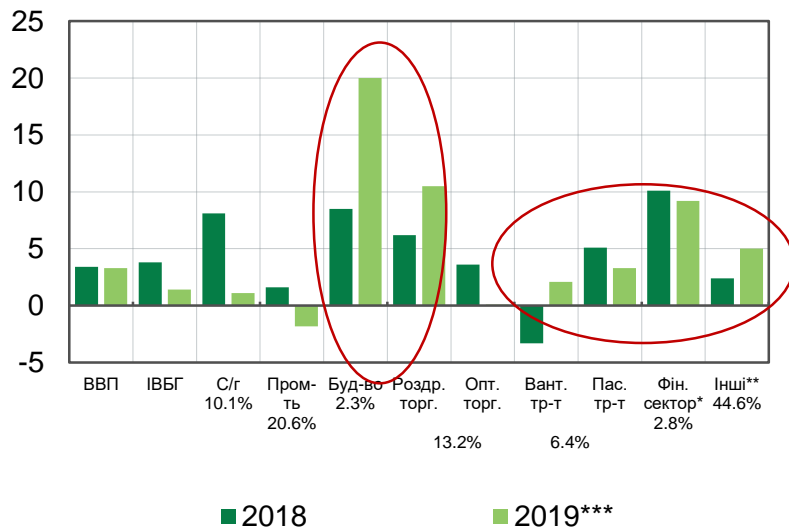
Джерело: НБУ.

Міжнародні рейтинги України поступово поліпшуються

Міф №1: спад в українській економіці зумовлений зміцненням курсу гривні

Випуск в окремих видах діяльності у 2018-2019 роках (частка у ВВП у 2018 році, %)

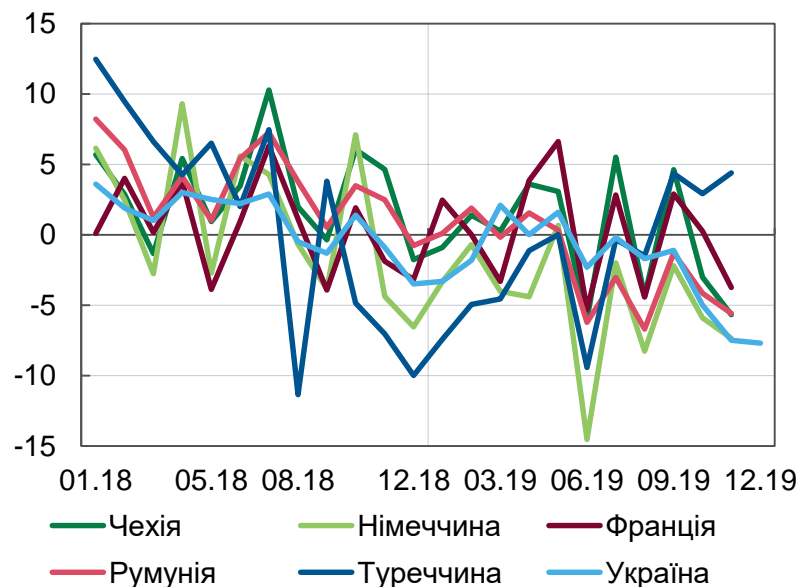
* ВДВ фінансового сектору.

** ВДВ за іншими ВЕД.

*** У 2019 році ВВП, фін. сектор та інші ВЕД – оцінка НБУ.

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Промислове виробництво в Україні та інших країнах, % р/р

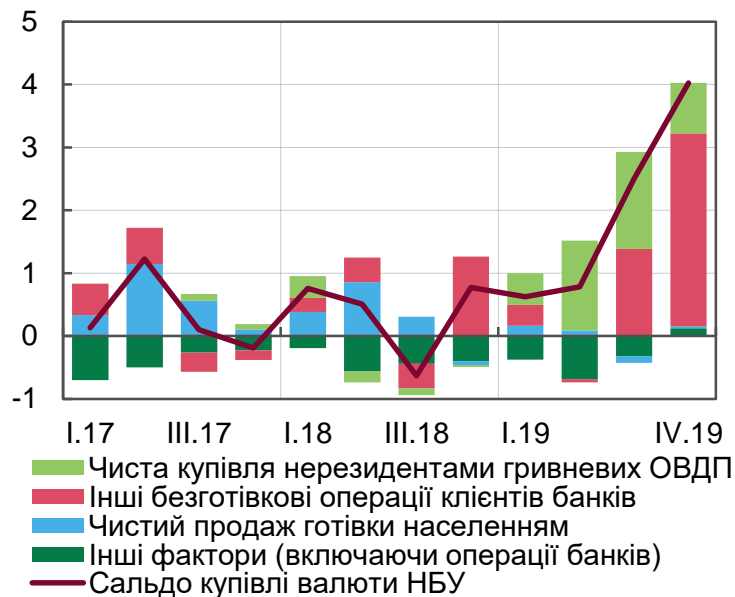

Джерело: Євростат, ДССУ.

- У 2019 році реальний ВВП зріс на 3.3%, такими ж темпами як і у 2018 році
- Високими темпами зростали будівництво, торгівля, транспорт, сектори послуг. С/г зросло помірно через високу базу порівняння – рекордні врожаї два роки поспіль
- Промислове виробництво у 2019 році знизилося (на 1.8%), але основною причиною була несприятлива зовнішня кон'юнктура. Через неї спад у промисловості спостерігався в багатьох інших країнах світу

Міф №2: зміцнення гривні спричинене спекулятивним припливом капіталу

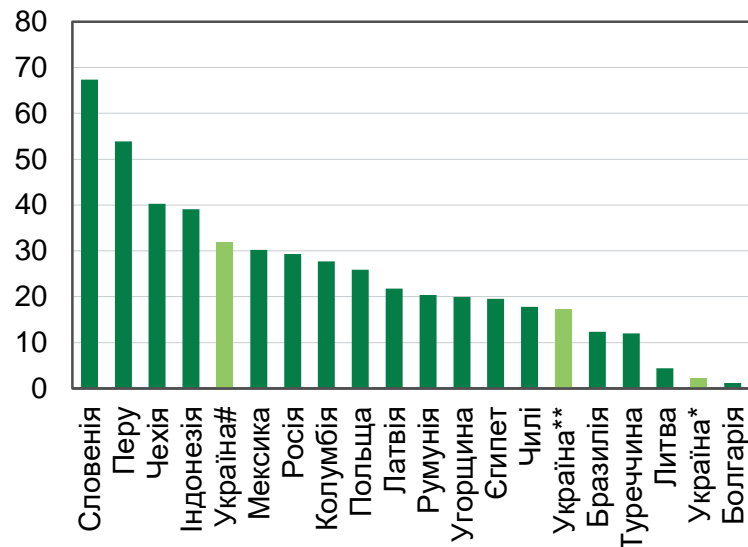
Фактори формування інтервенцій НБУ, млрд грн

Джерело: НБУ.

- Приплив інвестицій нерезидентів у гривневі ОВДП був вагомим фактором зміцнення гривні, але не єдиним – він пояснював лише третину інтервенцій НБУ у II півріччі, а в IV кварталі - всього 20%
- Інтерес іноземних інвесторів до ОВДП зріс через привабливу дохідність на тлі м'яких світових фінансових умов, полегшення доступу до внутрішнього ринку (Clearstream), "недоінвестованості" України, покращення кредитних рейтингів України
- На відміну від минулих років, понад 60% ОВДП у портфелі нерезидентів – цінні папери більше 2 роки, а максимальний термін обігу перевищує 7 років

Частка інвестицій нерезидентів у ДЦП номіновані у національній валюті, станом на 01.07.2019, %

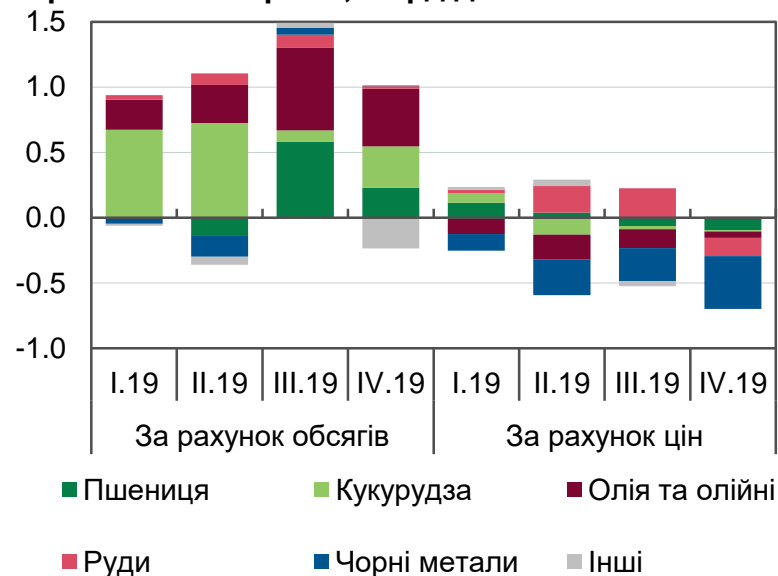

Примітка: За виключенням портфелю НБУ у випадку України, станом на: * - 01.01.19, ** - 01.07.19, # - 01.02.20.

Джерело: НБУ, МВФ.

Міф №3: зміцнення гривні супроводжується погіршенням торговельного сальдо

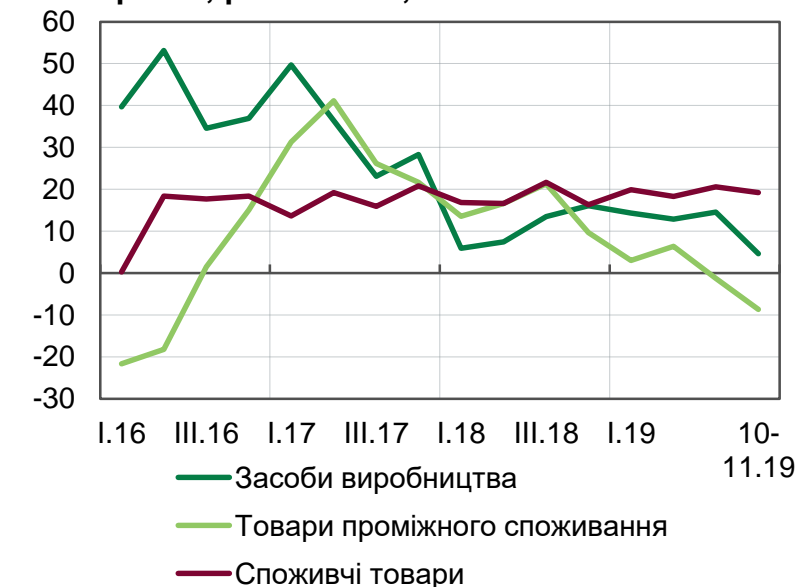
Абсолютна річна зміна обсягів та цін експорту за окремими* товарами, млрд дол. США

* 78% в експорті товарів.

Джерело: ДФСУ, розрахунки НБУ.

Імпорт товарів за широкими економічними категоріями, річна зміна, %

Джерело: НБУ.

- У 2019 році попри зміцнення гривні дефіцит торгівлі товарами в абсолютному вимірі розширився помірно, а у відношенні до ВВП - звужився
- Втрати експортерів через зміцнення гривні були вп'ятеро меншими порівняно з втратами через зниження світових цін на їх продукцію, а збільшення експорту було забезпечено зростанням продуктивності економіки
- Зміцнення гривні не призвело до прискорення зростання споживчого імпорту, нарощування інвестиційного імпорту було співставним зі споживчим імпортом

Макроекономічний прогноз НБУ: основні показники (Інфляційний звіт, січень 2020 року)

	2019	2020 прогноз	2021 прогноз	2022 прогноз
Реальний ВВП, зміна у %	3.3 (3.5)	3.5 (3.5)	4.0 (4.0)	4.0
Номінальний ВВП, млрд. грн.	3 975 (4 020)	4 290 (4 420)	4 682 (4 850)	5113
ІСЦ, зміна у % (к.п.)**	4.1 (6.3)	4.8 (5.0)	5.0 (5.0)	5.0
Базовий ІСЦ, зміна у % (к.п.)	3.9 (5.3)	3.5 (3.7)	3.8 (3.8)	3.8
Сальдо поточного рахунку, млрд. дол. США	-1.1 (-4.0***) (-4.5)	-5.7 (-5.7)	-7.9 (-7.5)	-8.0
% ВВП	-0.7 (-2.6***) (-2.9)	-3.2 (-3.3)	-4.1 (-4.0)	-4.0
Сальдо зведеного платіжного балансу, млрд. дол. США	6.0 (3.1***) (2.6)	3.2 (0.6)	1.6 (-1.1)	0.4
Міжнародні резерви, млрд. дол. США	25.3 (23.0)	29.3 (24.0)	31.6 (23.1)	32.3

* у дужках – попередній прогноз НБУ (Інфляційний звіт, Жовтень 2019)

** «к.п.» – на кінець періоду (грудень до грудня попереднього року)

*** без платежу «Газпрому»

Ключові ризики макропрогнозу

Ключовими ризиками є

- відтермінування укладання нової програми співпраці з МВФ
- посилення загроз для макрофінансової стабільності, насамперед внаслідок рішень українських судів

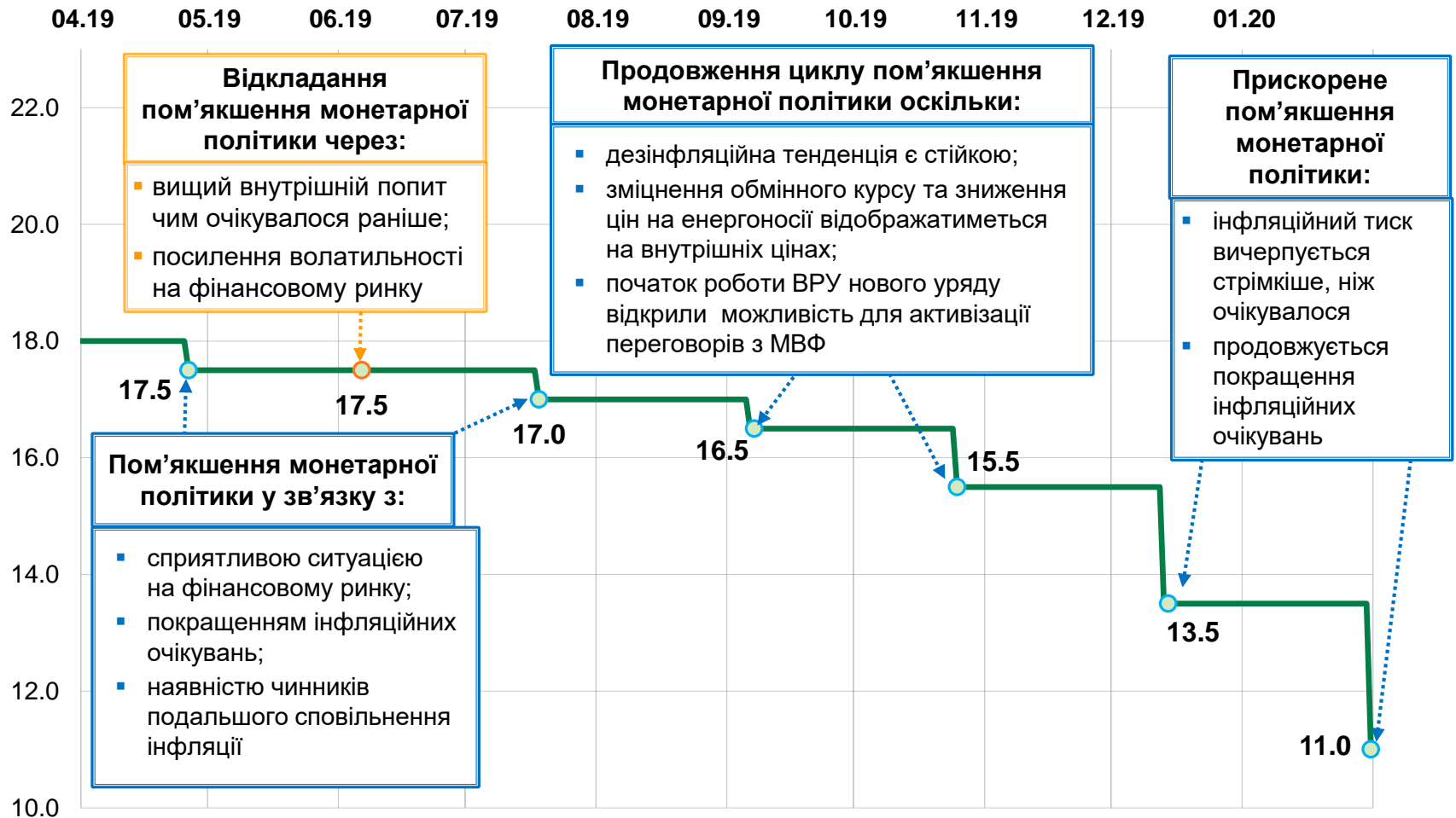
Реалізація цих ризиків може погіршити курсові й інфляційні очікування та ускладнити доступ до міжнародних ринків капіталу в умовах необхідності здійснення пікових боргових виплат

Також **актуальними** залишаються такі ризики:

- ❑ подальше охолодження світової економіки та погіршення умов торгівлі, у тому числі через поширення коронавірусу
- ❑ ескалація військового конфлікту на сході країни та нові торговельні обмеження з боку Росії
- ❑ скорочення врожаю зернових і плодоовочевих культур в Україні через несприятливі погодні умови
- ❑ збільшення волатильності світових цін на продукти харчування з огляду на глобальні зміни клімату
- ❑ зменшення обсягів припливу іноземного капіталу

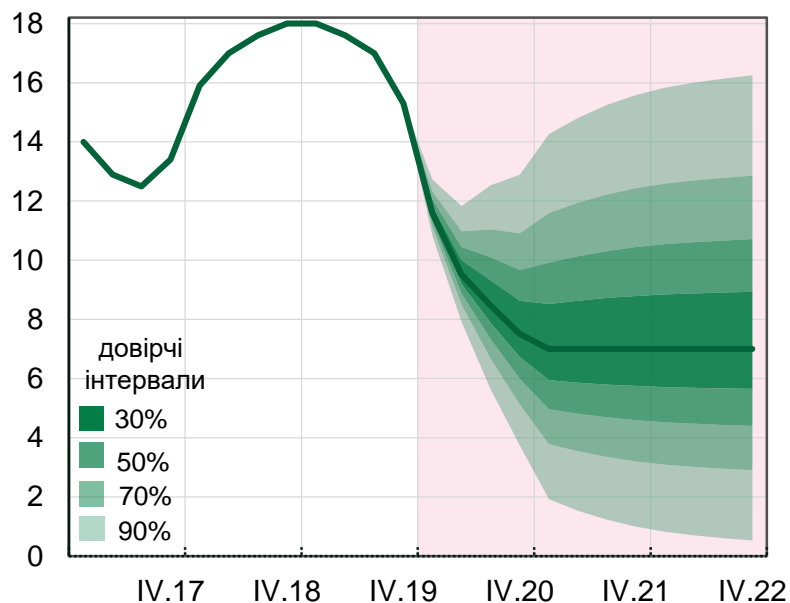
Стійка тенденція уповільнення інфляції дозволила НБУ розпочати цикл зниження облікової ставки у квітні 2019 року

Облікова ставка, %

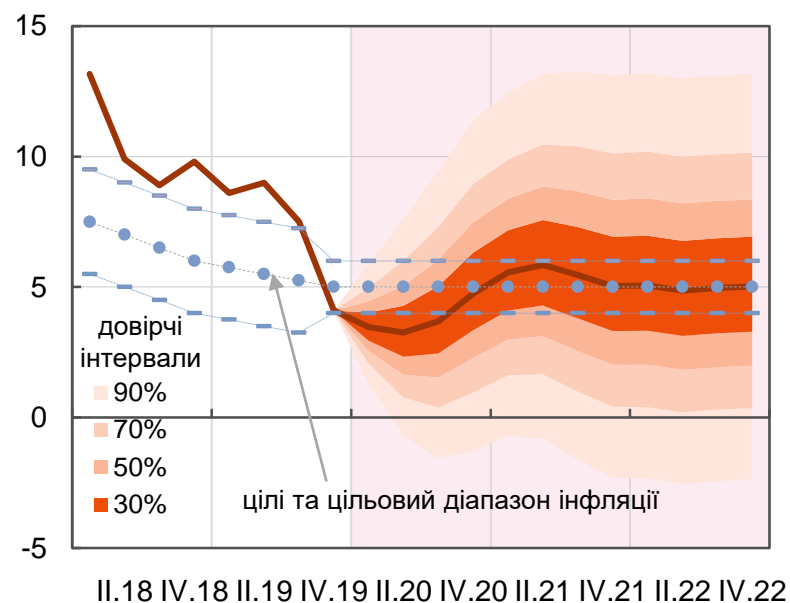

За стабілізації інфляції близько до цілі 5% НБУ прогнозує зниження облікової ставки до 7% у наступні роки

Облікова ставка, %

ІСЦ, річна зміна, %

Стратегія розвитку фінансового сектору 2025 поєднує та синхронізує дії регуляторів та учасників ринку

- У січні 2020 року затверджено Стратегію розвитку фінансового сектору
- Стратегія враховує теперішні і майбутні потреби представників всіх груп екосистеми, як споживачів послуг, так і ключових гравців, що приймають участь у створенні цих послуг

Ключові гравці фінансової екосистеми

Провайдери фінансових послуг

Банки, страхові, інвестиційні компанії, венчурні та пенсійні фонди тощо

Інфраструктура та технології

Платіжні системи, інкасація, дата центри, фондові біржі та ін.

Регуляція та контроль

НБУ, Мінфін, ДПС, НКФП, НКЦПФР, ФГВФО та ін.

Експертиза

Міжнародна спільнота та донори, ЗМІ, консалтингові компанії, освітні заклади, бізнес асоціації, експерти ринку тощо

Стратегічні напрямки

Візія: Інтегрований у міжнародний простір, ефективний, стійкий та конкурентоспроможний фінансовий сектор, який динамічно розвивається та забезпечує вагомий внесок у **стале та інклюзивне економічне зростання** України

Національний банк України

[Web](#) ▪ [Facebook](#) ▪ [Twitter](#) ▪ [Flickr](#) ▪ [Youtube](#) ▪ [Instagram](#)